

АНГЕЛ КАРАЛИЙЧЕВ ПУСТИННИКЪТЪ

chitanka.info

По ония времена, когато Петъръ, синътъ на Симеона, бѣше царь на България, въ тъмнитѣ гори на Балканския полуостровъ живѣха четирма праведни мъже. Народътъ ги наричаше пустинници. Покрай брѣговетѣ на рѣка Пшиня, подъ Козякъ планина, се бѣше настаниль първиятъ пустинникъ — Прохоръ Пшински. Въ една усойна пещера, близу до рударския градъ Кратово, живѣеше вториятъ пустинникъ — Гавраиль Лѣсновски. Третиятъ — Иоакимъ се молѣше въ самотията на Осоговската планина, а четвъртиятъ — Иванъ Рилски бѣше жителъ на Великата рилска планина. За Ивана Рилски народното предание разказва:

Когато белязаното момче отъ Скрино стана на дванадесетъ години, неговиятъ баща го даде ратай въ едно село, близу до Житомицката крепостъ. Ивановиятъ господарь имаше воденица, край единъ малъкъ планински потокъ, кошара и десетина овце въ кошарата. Докато воденичарътъ мелѣше брашно, неговото ратайче ходѣше по ливадитѣ следъ стадото и свирѣше на агънца съ една тънка свирка. Агънцата много обичаха своя пастирь, защото никога не дигаше тояга да ги подгони. Презъ лѣтото, додето овцетѣ пладнуваха подъ единъ сѣнчестъ яворъ, Иванъ събра дребни охлювчета и направи на всѣко агънце по едно герданче. Агънцата припнаха и подскочиха като щурци отъ радостъ. Най-стариятъ овень отъ благодарностъ научи Ивана да разбира овчия езикъ. По цѣли дни пастирчето водѣше разговори съ овцетѣ и разбра, че и тѣ като хората иматъ свои радости и грижи. Една вечеръ воденичарътъ рече на Ивана:

— Утре ще заколя черното агънце съ бѣлитѣ крачка!

— Защо ще го колишь? — попита Иванъ. — Какво зло ти е направило?

— Ще ти кажа защо. Рѣчицата, която кара воденичния камъкъ, пресъхна. Азъ съмъ решилъ да принеса жертва на свети Илия Гръмотвореца, дето търкаля небеснитѣ бѣчви и гони облацитѣ съ огнени камшици. Дано рукне дъждъ и моята воденичка пакъ да трѣгне.

Иванъ се много натъжи, като чу тѣзи думи. Презъ нощъта, когато всички заспаха, той влѣзе въ кошарата и прегърна черното агънце съ бѣлитѣ крачета.

— Бѣгай, бацьовото агънце, защото господарътъ иска да те погуби.

— Азъ нищо лошо не съмъ му сторило, — рече агънцето.

— Хората колят агънцата, защото сж много кротки и нѣматъ бодли като таралежитѣ. Бѣгай по-скоро!

— Къде да ида?

— Мини рѣката Струма и се скрий отвждѣ въ гората!

Агнето послуша Ивана. Тихо се измъкна отъ кошарата и се загуби въ нощъта.

Когато настана день, воденичарьтъ запали пещъта, наточи си ножа и потърси обреченото агне.

— Къде е агнето? — развика се човѣкътъ съ ножа.

— Побѣгнало е презъ нощъта, — отговори плахо Иванъ.

— По-скоро да го намѣришь! Ако не го докарашь до пладне — тебе ще метна въ пещъта.

Иванъ си грабна коравата вълнена дрешка и се затече къмъ Струма. А Струма течеше бърза и дълбока. Съ жаленъ гласъ Иванъ позова агънцето си. То бѣше отвждѣ реката, задъ една шубрачка. Като чу Ивановия гласъ, трепна, подаде си главата и се обади:

— Какъ премина тая дълбока вода? — провикна се Иванъ.

— Прескочихъ я нощесъ. Нали знаешъ, че на страха краката сж дълги!

— Ами азъ какъ да дойда при тебе? — попита Иванъ.

— Хвърли си дрешката въ водата и стъпи върху нея. Дрешката ще те пренесе.

Иванъ послуша агънцето. Метна дрешката си, стъпи върху нея и тя плувна като корито.

Отвадъ Струма, агънцето попита Ивана:

— Сега какво ще правиме?

— Ще бѣгаме, бацьовото.

И дветѣ душици навлѣзоха въ гората.

* * *

Бѣха минали седемъ години отъ оня день, когато пастирчето Иванъ отиде да търси агънцето и не се върна. Веднажъ трима ловци отъ Житомитската крепостъ отидоха на ловъ отвждѣ Струма. Навлязоха въ гората, видѣха единъ елень съ клонести рога и насочиха стрелитѣ си къмъ него. Еленьтъ, като разбра какво мислятъ да правятъ

ловцитѣ — търти да бѣга. Запрѣщѣха надвесенитѣ клони на дърветата. Ловцитѣ се втурнаха следъ него. Дълго тичаха, докато се умориха и му загубиха диритѣ. Капнали отъ умора, ловцитѣ трѣгнаха да си ходятъ, но забъркаха посоката и се въртѣха насамъ-нататѣкъ, додето мръкна. Надвечеръ излѣзоха на една полянка, окръжена отъ столѣтни дървета. Насрѣдъ полянката зѣеше колиба съ сламенъ покривъ, а предъ колибата се леко поклащаше единъ високъ рѣженъ класъ. Надѣсно отъ колибата мирно пасѣше една овца. Когато ловцитѣ приближиха колибата, отвѣтре излѣзе единъ младъ човѣкъ — високъ и сухъ — съ рѣдка жълта брада и черна риза, опасана съ кжпина.

— Добре дошли! — проговори стопанинѣтъ на колибата и се поклони.

Ловцитѣ бѣха много изгладнѣли.

— Какво ще ни нагостишъ? — попита единиятъ.

— Каквото далъ Господъ, — отговори пустиникѣтъ и, като протегна ржка — отрони едно зърно отъ рѣжениятъ класъ. Сетне се наведе, пустна зърното въ дупката на своята ржчна каменна мелница, наречена хромелъ и почна да мели. Завчасъ смлѣ зърното и замѣси една мѣничка питка. Накладе огънь. Зарови питката въ огъня и, додето надои млѣко въ една прѣстена паничка — питката се опече. Гостолобивиятъ човѣкъ разчупи питката на три залька и ги подаде на ловцитѣ. Следъ туй сложи напреде имъ паничката съ млѣкото, изнесе три дървени лѣжици и покани гоститѣ да се нахранятъ:

— Яжте!

Ловцитѣ налапаха зальцитѣ и загребаха млѣко съ лѣжицитѣ. Щомъ срѣбнаха — изведнажъ усѣтиха и тримата, че сж сити, сякашъ сж били на господарска трапеза. Спогледаха се смаени. Починаха си, попитаха накѣде се пада Житомитската крепостъ и трѣгнаха да си ходятъ. Когато кривнаха задъ колибата, тѣ се спрѣха до овцата на пустинника и си заговориха:

— Този човѣкъ, — рече единиятъ — ни нахрани само съ едно зърно рѣжъ, той не е чистъ!

— Той е съдружникъ на дявола! — извика вториятъ.

— Да накладемъ огънь и да го из-гориме! — предложи третиятъ.

Овцата, щомъ чу тия зловещи думи, тихо се промѣкна къмъ кошарата и разказа на стопанина си, какво смѣтатъ да правятъ съ него неблагоприятнитѣ гости. Пустинникѣтъ спокойно изслуша своята

другарка и, безъ да каже дума, влѣзе въ колибата. Подиръ малко той изнесе една детска вълнена дрешка и я хвърли на тревата. Най-напредъ върху дрешката се намѣсти овцата. Следъ туй пустинникътъ стъпи до нея и стори кръстъ. Тогава стана чудо. Дрешката се раздвижи като птичи криле и понесе овцата и човѣка нагоре. Когато пустинникътъ се издигна високо надъ ловцитѣ, неговиятъ гласъ прокѣнтѣ:

— Вие сте зли хора! Нека Богъ ви сѣди за грѣха, който намислихте да сторите!

Когато изрече тия думи, пустинникътъ се понесе къмъ синитѣ върхове на Рила планина. Тамъ той кацна на една висока поляна и съгради първата постница на манастира Свети Иванъ Рилски.

(Св. Врачко предание)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.